

TEXT ANDERS JENSEN

SNYGGARE TEXT PÅ DINA PERSONLIGA JULKORT

Ett snyggt motiv och ett läckert tryck räcker inte för att ditt personliga julkort ska bli perfekt. Även texten måste få lite omsorg och kärlek. Vi ger dig 18 tips som snabbt gör dig till ett textproffs i Photoshop.

Julkort var en stor grej när jag var liten. Jag minns hur mamma satt och bockade av i adressboken för att se till att varenda kotte vi någonsin sagt hej till skulle få den obligatoriska julkortshälsningen. Bara vår familj måste genererat säckvis med kort. Och lika många fick vi tillbaka.

När jag själv började kalla mig vuxen var det inte lika hett med julkort längre. Ett GIF-animerat mejl med någon spattig tomte som studsade omkring bland paket och rödnosade renar räckte gott. Och på senare år har det ofta inte ens blivit så ambitiöst. Ett kvickt god jul-sms till de närmast sörjande och ett massutskick på Facebook har fått duga.

På sätt och vis välkomnar jag den här utvecklingen. Jag klarar mig bra utan bunten med standardjulkort som släktingarna köpt billigt i sin mataffär. Däremot älskar jag när de personliga korten dimper ned. Småkusinerna i för stora stjärngossestrutar, bilder av vackra isformationer som min

fotografvän har plåtat eller sagolika vinterlandskap som min talangfulla syster har målat i Photoshop. Dem vill jag ha kvar. Personliga julkort är hetare än någonsin.

När jag bläddrar igenom skörden av personliga julkort jag fått de senaste åren slås jag av ett par saker. Dels är motiven många gånger fantastiska och jag blir påmind om vilka duktiga fotografer jag räknar in i min bekantskapskrets. Däremot ser texten ofta bara ditslängd ut. Jag får känslan av att många har ägnat timmar åt den fina bilden för att sedan dunka dit lite text på ett par sekunder.

Eftersom årets julkortsperiod närmar sig med stormsteg slog det mig plötsligt, vad vore väl mer passande än en artikel om text i Photoshop? Bra bilder och kunskaperna att ta fram det bästa ur dem har du säkert redan. Här får du i stället 18 smarta tips som kan göra din julkortstext lika vass som bilderna.

1. Hitta snygga typsnitt

Bra typsnitt är en grundförutsättning när du ska skapa text. De flesta grundtypsnitt lämpar sig främst för vanliga dokument så det kan vara en god idé att utöka ditt bibliotek. Till din hjälp ger jag dig några bra sidor där du kan hitta vackra typsnitt, helt gratis:

- www.dafont.com
- www.showfont.net
- www.urbanfonts.com
- www.1001freefonts.com

Söker du runt en stund lovar jag att du kan hitta hundratals vackra typsnitt som lämpar sig perfekt för bland annat julkort. Och glöm för all del inte bort de symbolbaserade typsnitten! Typsnitt med granar, snögubbar, stjärnor och liknande kommer väl till pass om du vill dekorera.

Så gör du

- Ladda hem filen till din dator och packa upp om nödvändigt.
- Har du ett hyfsat nytt operativsystem behöver du bara dubbelklicka på typsnittsfilen för att den ska installeras. Annars placerar du den i fonts-mappen som du kan lokalisera via hjälpen i ditt operativsystem.
- Efter installationen dyker typsnittet omedelbart upp i Photoshop, men i enskilda fall kan det krävas en omstart av programmet.

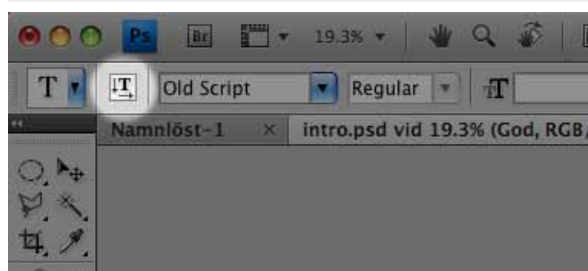

3. Skapa lodrät text

När du designar ett julkort har du sällan särskilt mycket text att förfoga över. Ett sätt att vara platseffektiv är att skriva lodrät text.

Så gör du

- Välj textverktyget och klicka för att placera ut markören i bilden.
- Slå om till lodrät text via knappen uppe i alternativfältet och skriv din text.

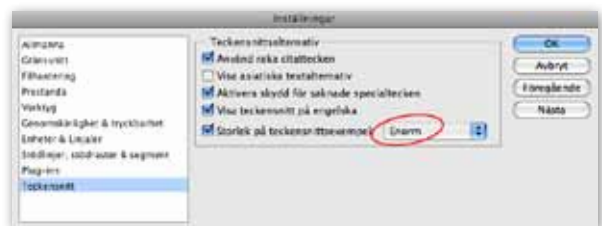

2. Fixa en tydligare förhandsgranskning av dina typsnitt

Om du har många typsnitt installerade på datorn börjar det bli svårt att bedöma och jämföra de olika varianterna. Men det finns ett sätt att få en bättre förhandsgranskning.

Så gör du

- Öppna Photoshop's inställningar genom att trycka Ctrl+K.
- Välj **Teckensnitt** (type) och ställ om **Storlek på teckensnittsexempel** (font preview size) till **Enorm** (huge). Klicka OK.
- När du i fortsättningen går till Photoshop's typsnittslista får du en minst sagt rejäl exempeltext på hur alla typsnitt ser ut.

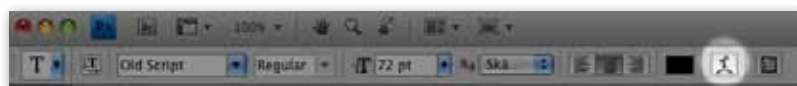
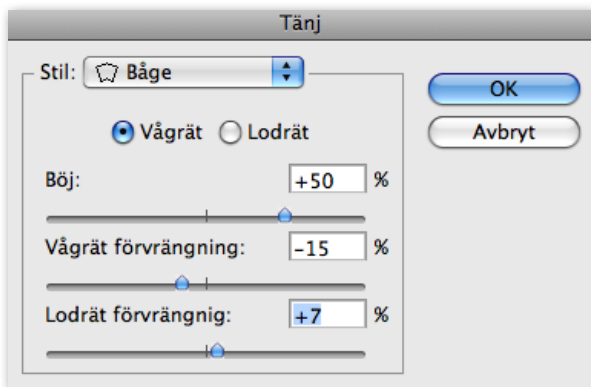

4. Ge texten en förutbestämd form

Böjd text har (kanske välförtjänt) ett dåligt rykte. Men effekten kan vara användbar om du bara är lite återhållsam. I Photoshop finns dessutom några regler som gör att du kan finjustera formen en aning. På så sätt slipper du få det mest extrema »Wordart-utseendet«.

Så gör du

- Skriv din text som vanligt med hjälp av textverktyget.
- Klicka därefter på knappen **Skapa tänjd text** (warp text) uppe i alternativfältet.
- Välj stil och använd reglagen för att hitta rätt avvägning.

5. Utnyttja teckenpanelen för att placera bokstäverna rätt

I Photoshop finns en helt egen panel som jobbar med text. Där kan du göra en hel rad olika inställningar som ger dig bättre kontroll över texten och bokstävernas placering.

Så gör du

- Öppna teckenpanelen via **Fönster > Tecken** (windows > character).
- Med hjälp av de olika alternativen kan du bland annat flytta bokstäverna i höjdlid, ändra avståndet mellan varje bokstav, skala bredd och höjd och ställa in radavståndet. Om du bara vill påverka enskilda tecken gör du en markering först.

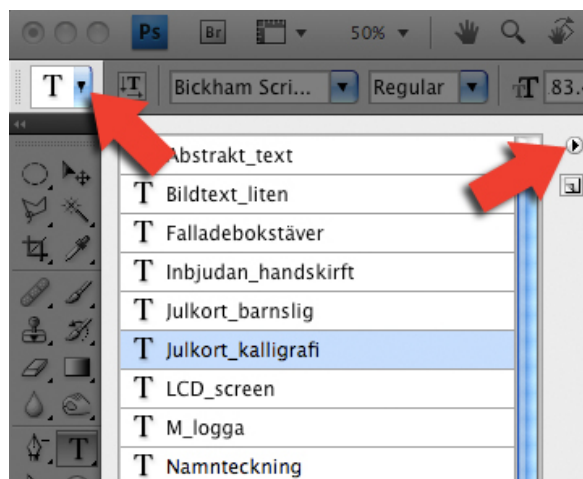

6. Spara dina textinställningar

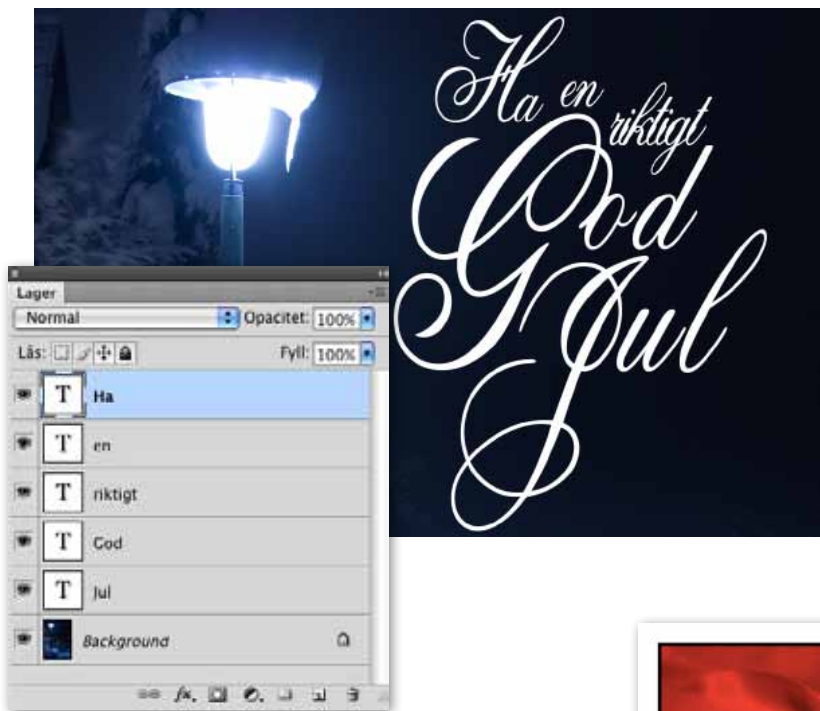
Det har hänt mig flera gånger att jag har gjort flera specialinställningar i teckenpanelen för att verkligen få till rätt utseende på min text. Men när jag sedan vill använda samma stil i framtiden, kanske till nästa års julkort, är det kört. Jag tvingas att återigen experimentera mig fram till rätt inställningar eller hoppas på att hitta en gammal psd-fil med texten kvar. Det är anledningen till att jag numera sparar mina inställningar.

Så gör du

- När du har hittat inställningar du gillar ser du till att ha textverktyget markerat och klickar på den lilla ikonen längst till vänster i alternativfältet, vanligtvis precis ovanför din verktygslåda.
- Tryck fram popupmenyn och välj **Ny verktygsförinställning** (new tool preset). Döp stilen och klicka OK.
- Nu kan du när som helst i framtiden klicka på verktygsikonen igen för att välja din förinställning och få tillbaka alla inställningar på ett ögonblick.

7. Använd många textlager

Genom att använda teckenpanelen kan du styra placeringen av dina bokstäver. Men för att få fullständig kontroll kan det ibland vara enklare att ha varje ord eller till och med varje bokstav på egna lager. På så sätt kan du verkligen flytta runt allting precis som du vill ha det. Och ofta blir det bättre balans än när du skriver allting längs samma horisontella linje.

Så gör du

- Mata in ett ord eller en bokstav i taget. Bekräfta sedan inmatningen genom att exempelvis klicka på boken uppe i alternativfältet.
- När du klickar med textverkyget igen skapas ett nytt textlager. Ibland tror Photoshop att du vill fortsätta inmatningen du nyss gjorde om du klickar för nära befintlig text. För att undvika det håller du ner »Shift« samtidigt som du klickar med textverkyget.
- Fortsätt att mata in resten av orden på samma sätt. Med allt på olika lager kan du sedan använda flytta-verkyget för att placera orden precis där du vill ha dem.

8. Aktivera fäst-funktionen för perfekt placering

Om du jobbar med ramar, småbilder, flera textlager och liknande kan det vara klurigt att få allting att hamna i linje med varannat. Men fäst-funktionen ger dig den hjälp du behöver.

Så gör du

- Se till att funktionen är aktiverad via **Visa > Fäst** (view > snap). Det ska finnas en liten bock till vänster.
- Under **Visa > Fäst mot** (view > snap to) kan du välja vad texten ska fästa emot. Klicka i **Lager** (layers) för att lätt placera flera textlager längs samma vertikala linje exempelvis.
- För att göra det mer överskådligt aktiverar du **Visa > Visa > Smarta stödlinjer** (view > show > smart guides). Då får du tillfälliga lila linjer som visar vad du egentligen fäster mot. En väldigt användbar funktion.

9. Experimentera med lagerstilar

Text och lagerstilar är intimt sammanknippade i Photoshop. Skuggor, 3D-effekter, konturramar – de flesta lagerstilar lämpar sig väldigt väl för olika texteffekter, men det kan vara svårt att hitta rätt bland alla rattar och reglage. Det bästa sättet är att experimentera sig fram.

Så gör du

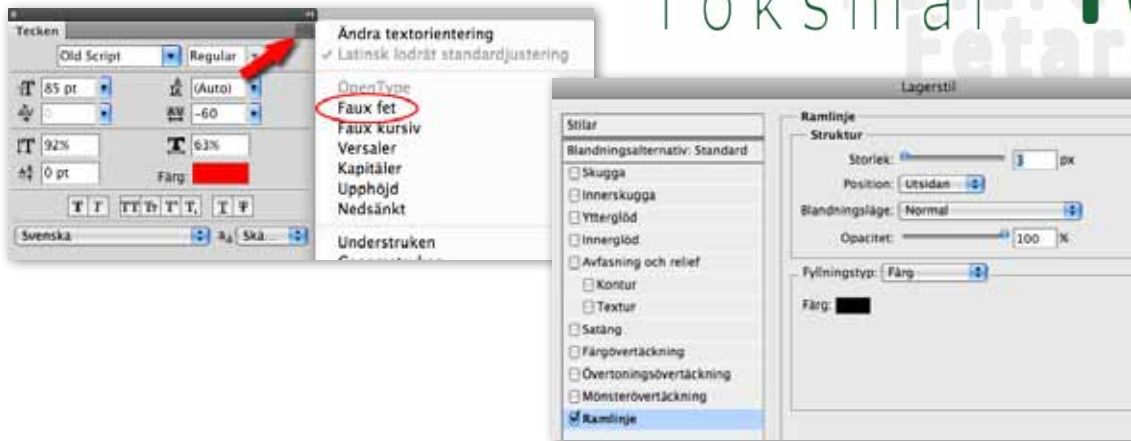
- Dubbelklicka på ett textlager för att öppna dialogrutan för lagerstilar.
- Testa de olika alternativen och håll ett öga på vad som händer med texten. Se till att du verkligen får den aktuella lagerstilen blåmarkerad för att komma åt alla alternativ. Kryssar du bara i den lilla rutan uppdateras inte alternativen.
- En riktigt snygg texteffekt (eller gräslig för den delen) är ofta resultatet av många lagerstilar kombinerade. Hittar du en du vill spara klickar du bara på **Ny Stil** (new style). Dina sparade lagerstilar hittar du sedan genom att välja **Fönster > Stilar** (windows > styles).

10. Fejka fet stil

Många av de lite mer udda typsnitten har inte fet stil som ett alternativ. Och även om de har det, kanske du emellanåt vill göra texten ännu tjockare för att få rätt utseende. I så fall finns det ett par metoder för att fejka fet stil.

Så gör du

- **Metod 1:** Öppna **Fönster > Tecken** (*windows > character*) och välj **Faux fet** (*faux bold*) i panelens popupmeny. Det ger texten lite extra tyngd, men effekten kan ibland kännas för klen. I så fall provar du metod 2.
- **Metod 2:** Dubbelklicka på textlagret och välj lagerstilen **Ramlinje** (*stroke*). Se till att färgen är densamma som texten i övrigt och ställ in storleksreglaget för att hitta rätt mängd.

11. Kombinera bild och text

Att låta en bild skina igenom precis där texten finns är en riktig Photoshopklassiker. Och det kan knappast vara enklare.

Så gör du

- Skriv texten på ett eget lager som vanligt. Klistra sedan in den aktuella bilden ovanför texten.
- Med bildlagret markerat väljer du **Lager > Skapa urklippsmask** (*layer > create clipping mask*). Har du gjort rätt ser du nu liten nedåtpil till vänster om bildlagret i lagerpanelen. Ett praktiskt snabbkommando som gör samma sak är att klicka precis mellan de två lagren samtidigt som du håller ner »Alt«.

12. Låt texten verka på underlaget

Osynlig text, kan det vara något? Ja, faktum är att text som bara syns som en lagerstil kan ge riktigt läckra effekter. Du kan exempelvis enkelt skapa känslan av att texten är ingraverad i din bild eller buktar ut underifrån.

Så gör du

- Sänk textlagrets värde på **Fyll** (*fill*) till 0%. Opaciteten ska däremot vara kvar på 100%. Har du gjort rätt försvinner texten helt och hållet.
- Dubbelklicka sedan på textlagret för att få upp dialogrutan för lagerstilar. Lägg på en stil och se hur texten plötsligt framträder i bilden.
- Testa till exempel olika alternativ under **Avfasning & relief** (*bevel & emboss*) för att skapa intressanta effekter. Kom också ihåg att resultatet är dynamiskt så att du när som helst kan byta position på texten.

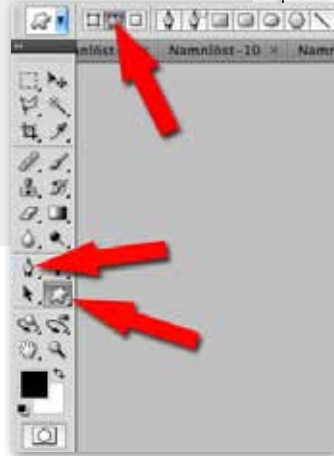

13. Skriv texten längs en given bana

Om du har gjort en **Bana** (*path*) kan du enkelt låta texten följa den. För att skapa helt godtyckliga banor krävs att du behärskar **Ritstiftet** (*pen tool*). Men du kan också skapa banor med Photoshops formverktyg.

Så gör du

- Välj ritstiftet eller något av formverktygen. Se till att **Banor** (*paths*) är valt uppe i alternativfältet. Måla därefter upp din bana.
- Välj sedan textverktyget och låt markören sväva över banans kontur. När markören får ett litet snedstreck över sig klickar du. Texten du matar in kommer nu att följa banan.

14. Dölj bitar av texten med en lagermask

Precis som är fallet med ett vanligt pixellager går det utmärkt att jobba med text och lagermasker. Genom att lägga till en lagermask kan du enkelt dölja vissa partier av texten för att åstadkomma vissa specialeffekter.

Så gör du

- Lägg till en lagermask på textlagret genom att klicka på den lilla knappen i lagerpanelens nederkant.
- Välj en svart pensel och måla i masken för att dölja valda partier av texten. Du kan också göra en markering innan du lägger till lagermasken. Allt utom det som är markerat kommer då att döljas automatiskt.

15. Rastrera texten för att hitta fler funktioner

Text i Photoshop är i grundläget i vektorform. Det innebär att du kan ändra inmatningen när som helst och förstora texten hur mycket du vill utan att kvaliteten försämras. Men det innebär också att många funktioner är otillgängliga. För att väcka till exempel alla filter till liv igen kan du rastrera texten, alltså göra om den till vanliga pixlar.

Så gör du

- Markera textlagret och välj **Lager > Rastrera > Text** (*layer > rasterize > type*).
- Rastreringen öppnar en hel rad funktioner, däribland samtliga filter, alla omformningsalternativ samt alla justeringar.

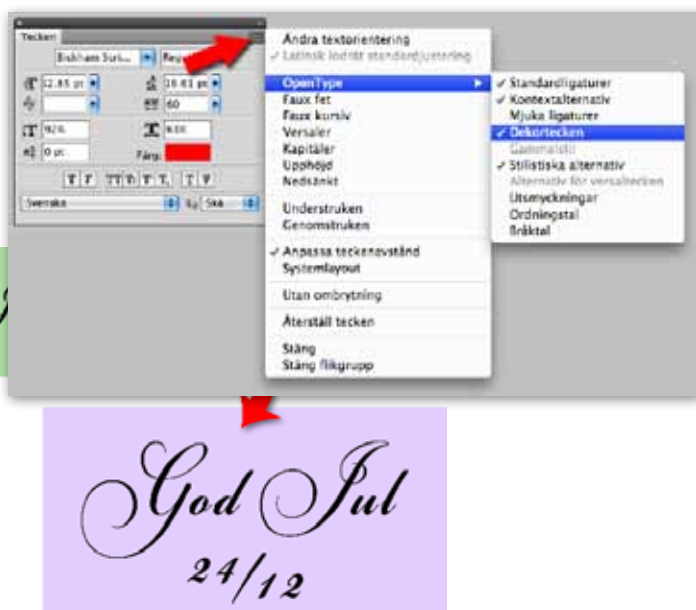

16. Omforma texten helt fritt

När du har skrivit text kan du förstora och förminska den precis som vanligt med hjälp av **Omforma fritt** (*free transform*). Men vill du ha alla omformningsalternativen tillgängliga måste du också rastrera texten (se tips 16).

Så gör du

- Markera textlagret och välj **Lager > Rastrera > Text** (*layer > rasterize > type*).
- Välj **Redigera > Omforma fritt** (*edit > free transform*) för att hoppa över i omformningsläge.
- Dra i handtagen för att ställa in textens storlek och utbredning. Håller du ner »Ctrl« samtidigt kan du dra i enskilda handtag och förvränga texten precis som du vill, förutsatt att du har rastrerat.
- Testa också **Redigera > Omforma > Tänj** (*edit > transform > warp*) för att dra runt textens pixlar med ännu större kontroll.

17. Utnyttja OpenType när du kan

OpenType är ett typsnittsformat som utvecklats av Microsoft och Adobe. Finessen är att ett OpenType-typsnitt kan innehålla väldigt många tecken. Därmed finns bland annat möjlighet till variation hos enskilda bokstäver, specialtecken, olika typer av siffror och mycket mer. Alla OpenType-typsnitt innehåller inte allting, men vid en närmare undersökning kan du hitta ett och annat guldkorn.

Så gör du

- Välj ett lämpligt OpenType-typsnitt. Dessa är markerade med ett litet »O« till vänster i typsnittslistan. De som dessutom har »pro« i namnet har i regel flest extrafunktioner.
- Öppna teckenpanelen via **Fönster > Tecken** (*windows > character*) och klicka på menyknappen. Undersök om det finns några OpenType-alternativ tillgängliga. Antalet funktioner skiljer sig mellan olika typsnitt. Ibland finns inga alls trots att typsnittet tillhör OpenType-familjen.
- Experimentera med de olika inställningarna. För julkort kan **Dekortecken** (*swash*) vara särskilt användbart. Det ger kalligrafiska typsnitt extra snirklighet.

18. Skräddarsy bokstävernas utseende

Om du känner dig trygg med Photoshops banverktyg kan du förändra texten direkt med hjälp av dessa. På så vis kan du lägga till snirklighet, skapa egna ligaturer eller förse bokstäver med seriffer. Var dock medveten om att du inte längre kan ändra texten eller mata in ny.

Så gör du

- Med textlagret markerat väljer du **Lager > Text > Konvertera till form** (*layer > text > convert to shape*).
- Använd sedan Photoshops banverktyg för att modifiera texten efter behag. Du kan bland annat lägga till eller radera ankarpunkter, ändra punkternas position eller förändra kurvaturen.

Använd verktygen på ett sätt som passar dig

Tanken med alla de här tipsen har varit att göra dig mer rustad när du ska arbeta med text i Photoshop. Med hjälp av din egen kreativitet kan du sedan variera resultatet i all oändlighet. Häng alltså inte upp dig för mycket på mina emellanåt plojartade exempel. Även om du hatar sliskiga 3D-effekter kan du ha väldig nytta av lagerstilar exempelvis.

Vad som passar när avgörs förstås av sammanhanget. Färggranna bok-

stäver med tomteluvor kanske funkar bra till en skojig bild på ungarna, men troligen inte tillsammans med din stämningssbild på ett fruset lönnlöv.

Så den sista, och viktigaste, ingrediensen i soppan är din egen smak. Det är först när du själv sällar fram godbitarna och framför allt kombinerar flera av tipsen som det kan uppstå magi.

Lycka till!